

LILLEHAMMER
KOMMUNE

Fremtidens barnehage-, skole- og heldøgns omsorgstjenester i Lillehammer kommune

Orienteringer i råd, utvalg og
ABO/formannskap

Mars 2023

Foto Ole Jacob Reichelt

Hvorfor nå?

- **Balanse '24** er et utviklingsprosjekt som frem mot 2024 skal arbeide med å skape bedre balanse og bærekraft i Lillehammer kommune når det gjelder forholdet mellom:
  - Inntekter og utgifter
  - Drift og investering
  - Fag og økonomi
  - Nåtid og framtid
  - Helhet og detaljer
  - Tjenesteleveranser og strategisk fokus
  - LDIP – Langtids Drifts- og Investeringsplan
- I en organisasjon som har et helhetlig fokus – 24 timer i døgnet

- 0.1_Idesluse
- 1.1_Arbeidstidsordninger_godtgjøring...
- 1.2_Rapporteringsverksted
- 2.1_Adm_gjennomgang
- 3.1_Felles avklaring tiltak
- 3.2_Felles mottak inntak
- 3.3_Barnehagestruktur
- 3.4_Skolestruktur
- 4.1_Felles bilpol
- 4.2_GIS
- 4.3_Vaktordninger
- 5.1_Mestringsmodellen
- 5.2_Mestring og rehabilitering
- 5.3_Aktiviserings og forebyggingstjen...
- 5.4_Analyse Institusjon, HDO og boliger
- 5.5_Hjemmetjenesten
- 5.6_Velferdsteknologi

Å bevege seg fra:

- Særinteressenes privilegier
- Faginteressenes privilegier
- Livsfaser og behov

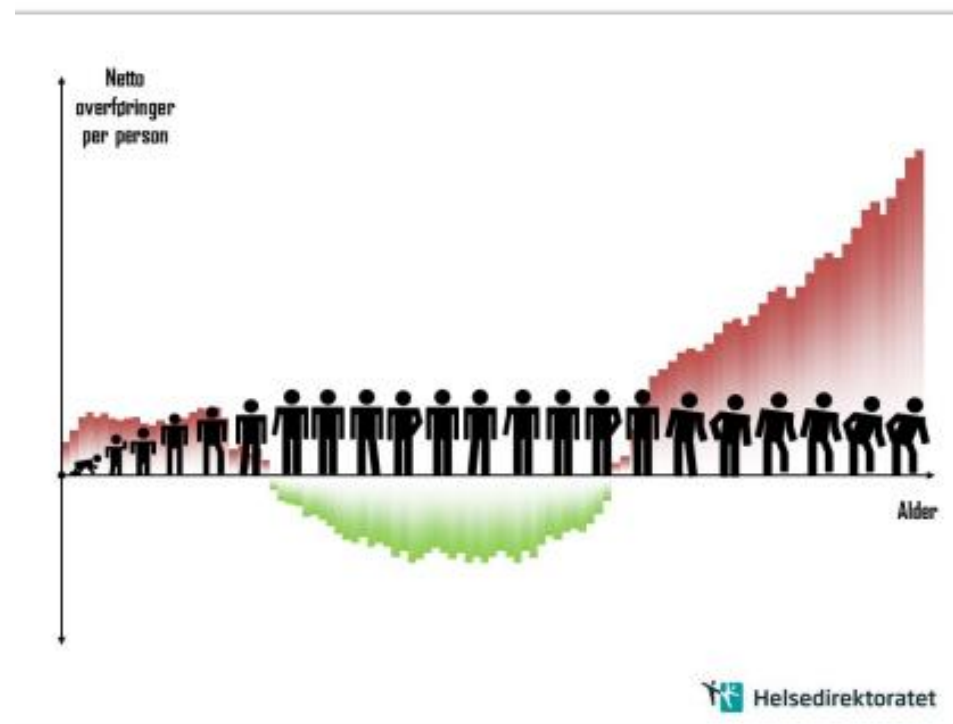
Over til:

- Ansvar for helhet
- Sammenhenger
- Tid til å gjennomgå materialet

Nødvendig for å gjøre:

- Tydelige prioriteringer og valg av retning

Helhet og sammenheng

Konseptutredningene

Konseptutredningene (HØP 2023-2026, KS 89/2022):

- *Det er avklart og planlagt at utredningene av dimensjonering av institusjonsplasser, skolebruksplanen og barnehageplanen blir gjenstand for **politisk behandling i mars 2023**. Denne løsningen er valgt for å kunne gi kommunestyret en **helhetlig oversikt** over behov og mulige løsninger, og at det skal foreligge **en reell mulighet for å planlegge tiltak langsiktig**, også ut over planperioden*

Kjøreplan:

- 10 min.: Bakgrunn
- 10 min.: Demografiske realiteter – aldrende befolkning
- 25 min.: Økonomiske realiteter – investeringer, drift og konsekvenser
- 25 min.: Konzeptutredning barnehage
- 25 min.: Konzeptutredning skole
- 25 min.: Konzeptutredning heldøgns omsorg
- 20 min.: Bygg – tilstand, investeringer og driftskostnader
- 10 min.: Veien videre – neste fase
- 20 min.: Spørsmål/oppklaringer

Dersom vi fortsetter drift, struktur og organisering som i dag, kommer vi ikke til å kunne møte innbyggernes helt nødvendige og basale behov for kommunale tjenester i fremtiden.

- Balanse 24
- Summen av konseptutredningene for barnehage, skole og heldøgns omsorg

Omfang, organisering og struktur i tjenestetilbudet må forholde seg til:

- Den faktisk påregnelige **demografiske utviklingen**
- Den faktisk påregnelige **tilgangen på arbeidskraft**
- Den påregnelige **tilgangen på penger**
- Den påregnelige **økonomiske handlingsrommet**

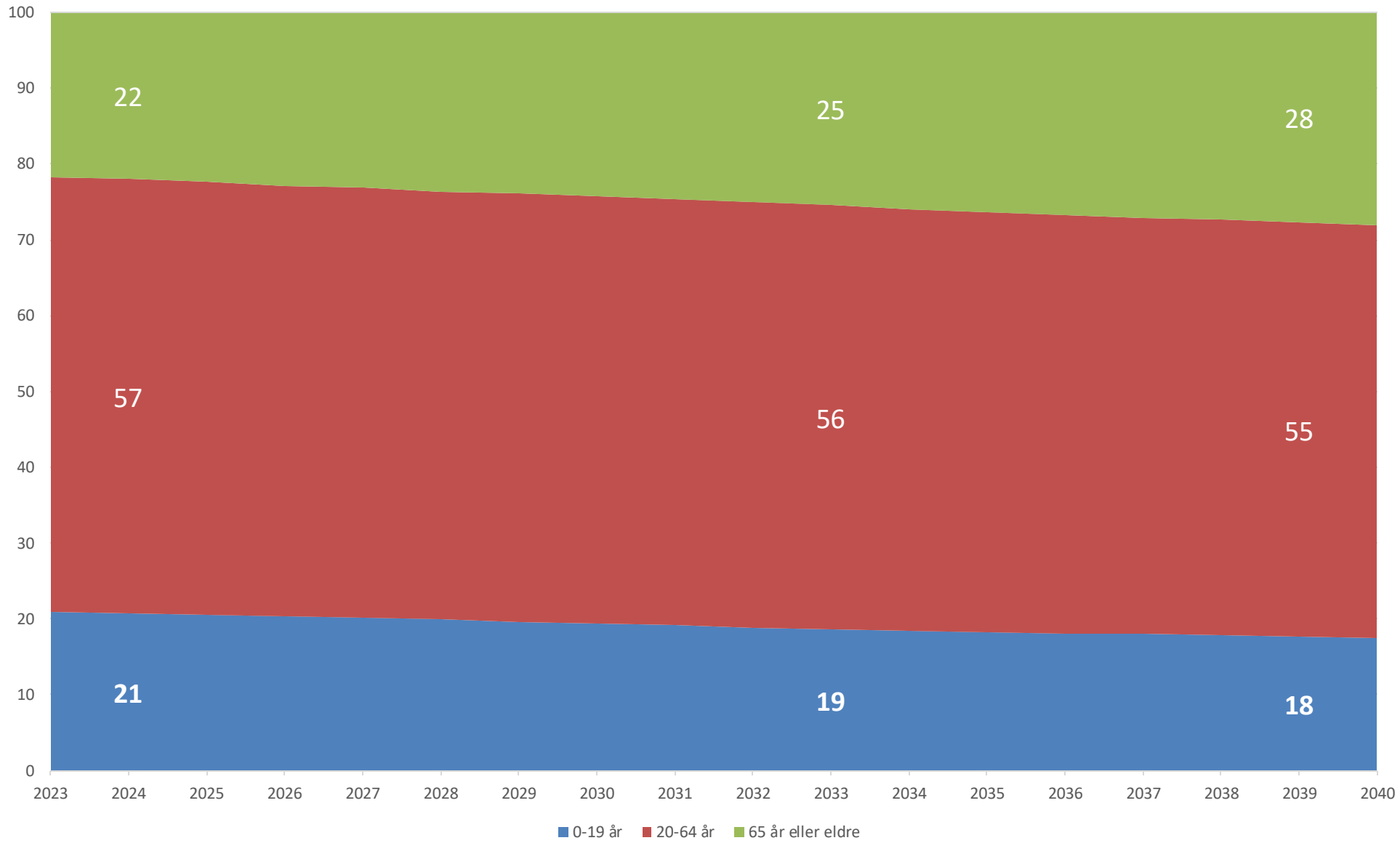

Demografiske realiteter – aldrende befolkning

LK: Demografi hovedgrupper relativ fordeling

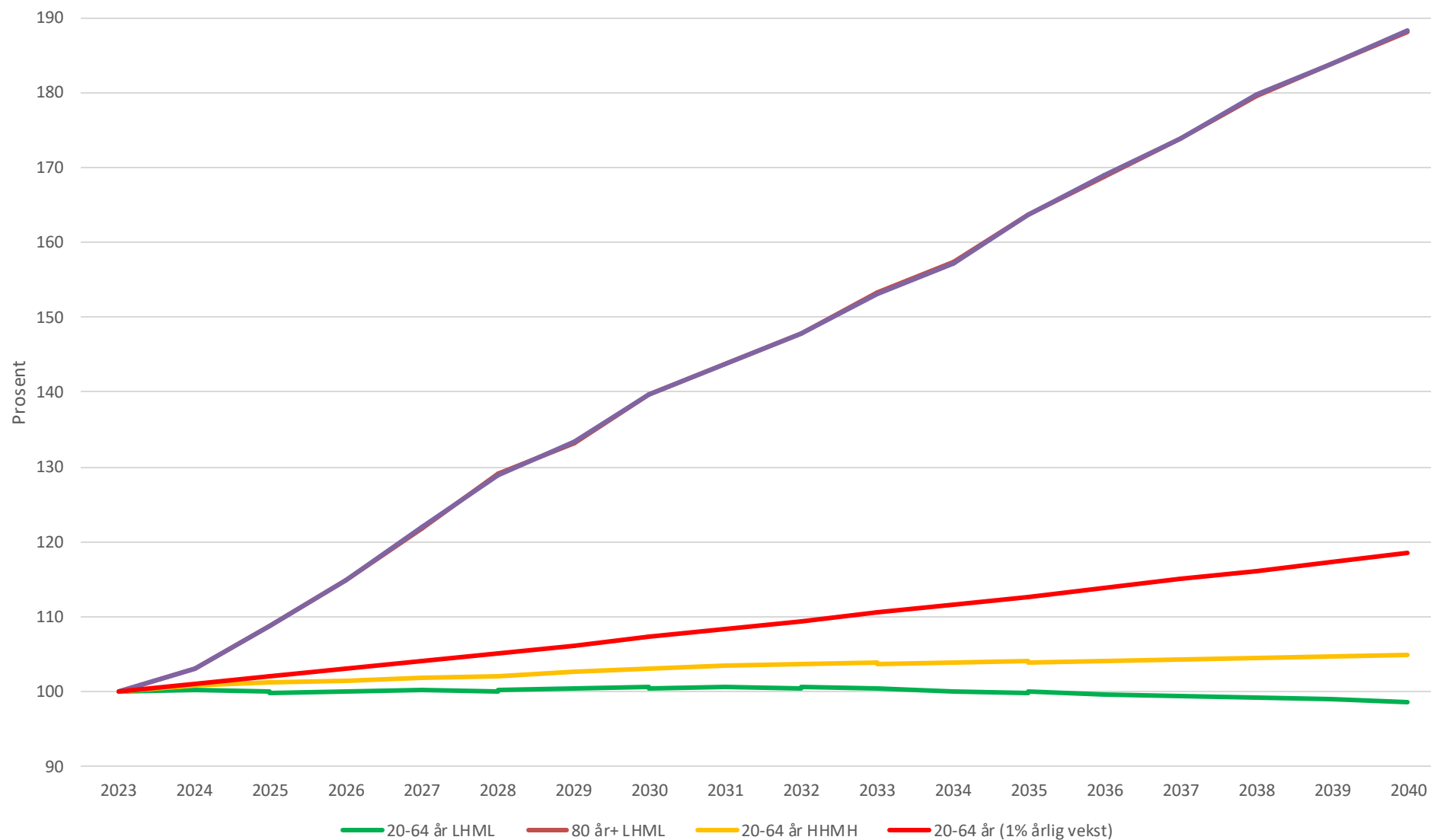

■ 0-19 år ■ 20-64 år ■ 65 år eller eldre

LK: Forholdet mellom demografiutviklingen gruppen 80+ år og scenarier for arbeidskraftstilgang

Metodikken i konseptutredningene (DV):

- Hva skal besvares (hva er besvart og hva er ikke)
- Behov
- Mål
- Krav
- Gjennomgående begreper:
  - LCC – Livssyklus kostnader
  - EG og TG - Egnethetsgrad og tilstandsgrad
- Grunnforutsetninger i avklaringen av hvilke konsepter er aktuelle og hvilke er ikke
- Anbefalingen om endringsstrategi basert på stegvise tilnærminger

Økonomiske realiteter

—

investeringer, drift og konsekvenser

1. Konseptutredningene – en del av utviklingsarbeidet for Balanse 24
2. Hva er våre økonomiske målsettinger, og hvor står vi dag ?
3. Kommunens gjeld i dag og planlagte investeringer
4. Hva må gjøres for å opprettholde verdiene på våre eiendeler i dag
5. Investeringer er ikke alltid en belastning for kommunens totaløkonomi
6. Alternativer til lånefinansiering
7. Anbefalte kriterier

Utviklingsarbeid - Balanse '24

Lillehammer kommune vil i likhet med resten av Kommune-Norge stå overfor en rekke økonomiske utfordringer i nærmeste framtid, se kapittel om økonomiske utfordringer. Dette vil kreve at kommunen evner å gjennomføre tilpasninger og omstillinger slik at tjenesteproduksjonen er tilpasset innbyggernes tjenestebehov.

For å øke omstillingsevnen og -takten i organisasjonen har kommunedirektøren igangsatt et større utviklingsarbeid. Balanse 24 er et utviklingsprosjekt som fram mot 2024 skal arbeide med å skape bedre balanse og bærekraft i Lillehammer kommune. I dette inngår balansen mellom inntekter og utgifter, drift og investering, nåtid og framtid, fag og økonomi, helhet og detaljer. Utviklingsprosjektet skal bidra til at kommunen styrker sin evne til å yte tjenesteleveranser og samtidig ha et strategisk fokus i en organisasjon som har drift 24 timer i døgnet.

Formålet er at politikere, innbyggere, ansatte, ledere og tillitsvalgte sammen skal skape en langsiktig drifts- og investeringsplan som sikrer en bærekraftig og balansert kommuneøkonomi.

Dette for å sikre gode tjenester og handlingsrom i dag, men også sikre at morgendagens innbyggere har de samme muligheter og økonomiske rammer. De neste generasjonene skal ikke bære byrder som egentlig tilhører oss i dag. Arbeidet skal skje som en integrert del av økonomiplanarbeidet i årene som kommer.

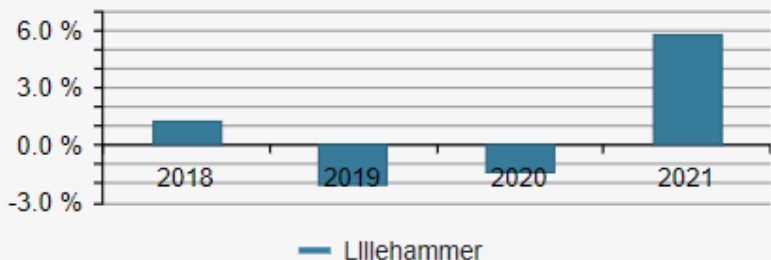
Har vi råd ?

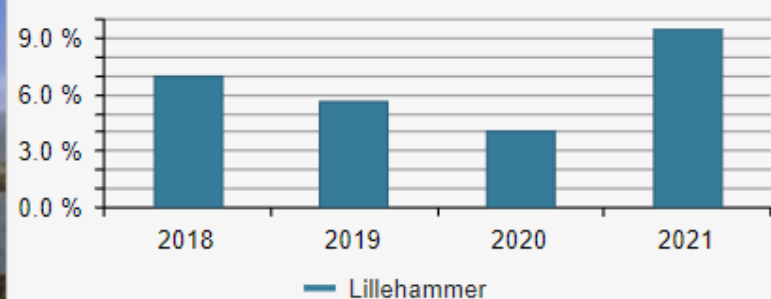
Økonomiske forutsetninger og målsettinger

- 1) Netto driftsresultat skal over tid være minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter
- 2) Disposisjonsfond skal over tid være minst 10 % av brutto driftsinntekter
- 3) Netto lånegjeld skal over tid ikke overstige 90 % av brutto driftsinntekter

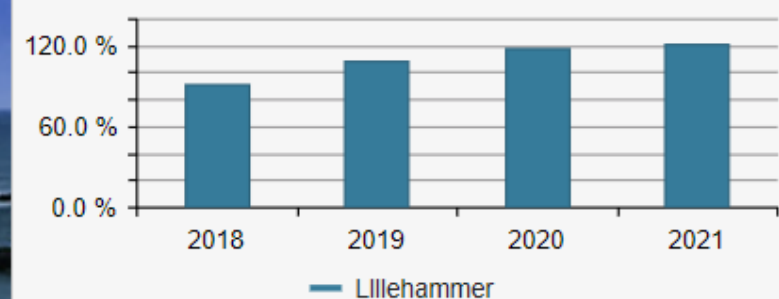
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter(B) 5.8 %

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter(B) 9.4 %

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter(B) 120.7 %

2022 ? Positivt netto driftsresultat → positivt bidrag til økonomien

Hva har vi gjeld – og hvordan er den fordelt ?

Fordeling av langsiktig lånegjeld	31.12.2022	31.12.2021
Lån til selvkostområdene*	1 029 399	985 405
Lån finansiert gjennom kompensasjonsordninger	5 114	76 320
Innlån fra Husbanken	788 226	748 310
Ubrukte lånemidler**	-	80 150
Ubrukte lånemidler - forvaltningslån Husbanken**	42 963	92 904
Lånegjeld på kommunens øvrige tjenesteområder	2 530 521	2 366 409
Finansielle leieavtaler (leasing av biler, maskiner)	-	123
Sum bokført langsiktig gjeld	4 396 222	4 349 621

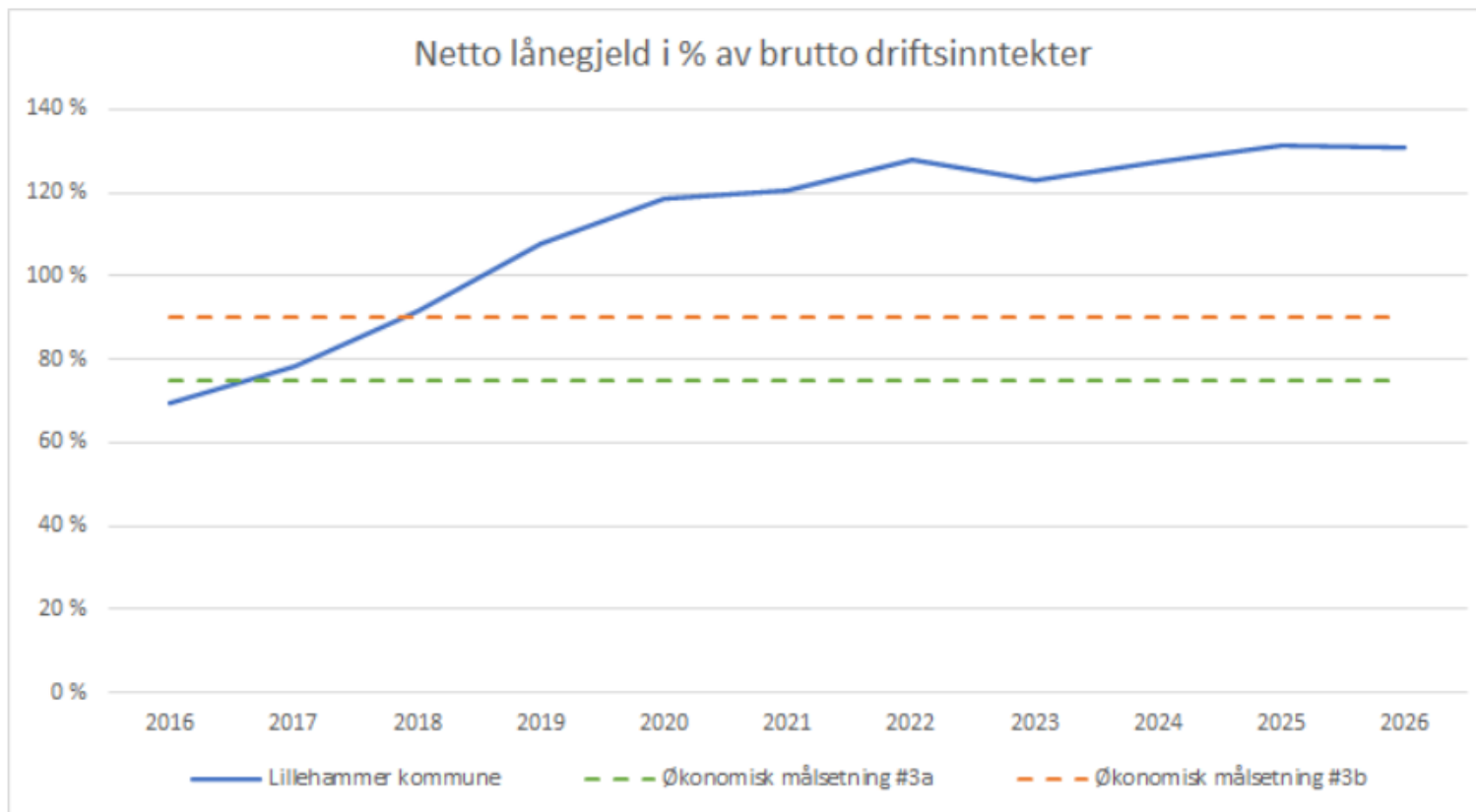
Lånegjeld kommunens øvrige tjenesteområder
Lånegjeld selvkost og videreutlån

→ Må dekkes av kommunens driftsinntekter
→ Dekkes av innbyggere og eksterne låntakere

Styringsdokument 2023-2026

Tåler vi en høyere gjeldsgrad ?

Utvikling gjeldsgrad planlagte investeringer **eksklusiv** konseptutredningene

Tåler vi en høyere gjeldsgrad ?

	Regnskap	Oppr. budsjett	Rev. budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026
Renteutgifter	65 495	81 400	78 170	158 706	165 572	156 108	154 408
Avdrag på lån	136 898	159 187	159 187	152 466	161 436	171 431	181 509
Finansutgifter i tjenesteområdene	-1 333	-15	-100	-100	-100	-100	-100
Sum Netto finansutgifter og inntekter	72 510	173 089	169 774	200 737	214 932	217 107	225 739

Nytt årlig låneopptak = betalte avdrag → belastning på driftsøkonomien for avdragene er uforandret. (låneopptak på det vi selv må finansiere)

Husk renteutvikling har også betydning

Husk at opptak lån selvkost har betydning for gebyrene for kommunens innbyggere

Kan vi ikke bare bytte ut planlagte investeringer utenom selvkostområdet i perioden med de vi trenger på de tre store konseptutredningene de neste 10-15 årene ?

Årlig kapitalslit på eiendeler vi har i dag utenom selvkost = ca 90 millioner kroner
(regnet ut fra andel på de årlige avskrivninger)

Dersom eiendelene ikke fornyes med nye investeringer vil dette medføre at eiendelene forvitrer og til slutt ikke kan brukes.

Gjennomsnittlig investeringsnivå inneværende økonomiplanperiode = ca 115 millioner
→ Teoretisk handlingsrom for omprioritering på investeringer = ca 25 millioner
Dersom vi skal opprettholde verdien på de eiendeler vi har i dag.

Merk: Etterslep på vedlikehold fra tidligere år er allerede stort → ytterligere utsettelse vil økte risikoen betydelig for forvitring.

Kommunen eier ca 700 boliger

Investeringer og låneopptak

Kommunedirektøren anbefaler at investeringene i planperioden må nærme seg det vi betaler i avdrag, slik at gjeldsgraden kan flates ut, og deretter reduseres i neste planperiode.

Investeringssummene er foreløpige anslag. Det må løpende vurderes om investeringene gir effektivisering i drift som mer enn veier opp økningene i finansutgifter.

Gir dette et mulighetsrom? Ja.

Dersom investeringer / eller omstrukturering gir effektivisering i drift som mer enn veier opp finansutgiftene, kan økt gjeldsgrad kunne forsvares.

Det er ifølge KS sin veileder for kommuneøkonomi tre hovedmåter å spare ressurser på:

1. Effektivisering. Jobbe raskere og smartere, herunder teknologisk utvikling.
2. Se på nivå/terskel for å levere tjenester/tjenestetilbud.
3. Strukturendringer.

Investeringer og låneopptak

Prinsippet om en bærekraftig økonomisk utvikling er ikke til hinder for at kommunale investeringer kan lånefinansieres. Det er i tråd med bærekraftsprinsippet at rente- og avdragsutgifter til investeringer i bygg og anlegg fordeles over de generasjoner som bruker anleggene. Kommuner med lite økonomisk handlingsrom som tar opp store lån med risiko for renteøkning kan komme til å skyve en stor del av gjeldsbelastningen over på framtidige generasjoner. Det kan få konsekvenser for kommunenes evne til å løse framtidige velferdsoppgaver.

Investeringer kan være kostnadsbesparende. Dette skal eventuelt også trekkes inn i driftsdelen av kommende års budsjetter. Investeringer som genererer inntekter eller besparelser som er store nok til å finansiere lånekostnadene er økonomisk lønnsomme. Av investeringene som

Investeringer og låneopptak

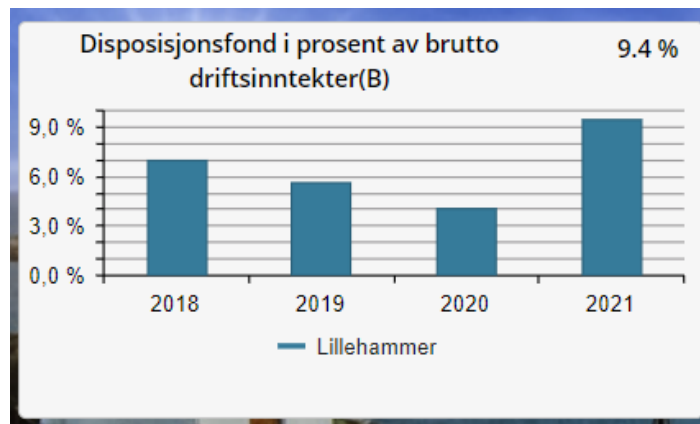
Lillehammer kommune er i den situasjonen at omtrent alle investeringer må dekkes ved låneopptak. Dette betyr at nesten hver investerte krone fører til økte renter og avdrag. Ved årlig «mindre forbruk»/overskudd, vil man i framtiden kunne finansiere større deler av investeringene med oppsparte midler/overskudd.

Dersom Lillehammer kommune lykkes i å avsette planlagte midler til disposisjonsfond i planperioden, vil mindre forbruk fra drift i årene 2023-2026 kunne brukes til å delfinansiere investeringer, i tillegg til at salg av eiendom også kan benyttes til dette.

Lykkes vi med fondsavsetninger ?

Lykkes vi med fondsavsetninger ?

2021

Alle fondsavsetninger og bruk av avsetninger drift -og investeringsregnskapet.

(Hele tall)

Alle fond (hele tall)	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv.regnskapet	Bokført verdi 31.12
Disposisjonsfond	85 301 080	171 749 676	3 035 616		254 015 140
Bundne driftsfond	92 786 890	30 042 824	32 719 691		90 110 022
Ubundne investeringsfond	35 024 849	-1 806 603		274 039	32 944 207
Bundne investeringsfond	53 243 879	37 036 706		46 602 646	43 677 939
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	266 356 698	237 022 603	35 755 307	46 876 685	420 747 308

2022: Positivt netto driftsresultat → positivt bidrag til økonomien og fondene

2023: Usikkert. Ikke budsjettert med avsetninger, men de to siste årene bedre enn budsjettert

Anbefalte kriterier for investeringer , låneopptak og finansiering for de tre konseptutredningene

1. Investeringene må tas over flere planperioder
2. Ny gjeld for ikke selvfinansierende investeringer overstiger ikke de årlige betalte avdrag
3. Nivået på årlige investeringer må ta hensyn til kapitalslitet på eksisterende eiendeler/eiendommer (kapital)
4. Dersom høyere gjeldsgrad må dette finansieres gjennom effektivisering i drift
5. Deler av avsatte midler til fond kan benyttes til finansiering av investeringer
6. Årlige driftsmidler (= mindreforbruk) kan benyttes til finansiering av investeringer

Konseptutredning barnehage

Oppdraget

1. Gjøre en **faglig utredning av alternative barnehagestrukturer** som dekker innbyggernes og kommunes behov. Barnehagestrukturen skal være av høy kvalitet og pedagogisk forsvarlig, ha riktig kapasitet og skal være kostnadseffektiv. Vurderingen skal inkludere hvor liten en barnehage kan være samtidig som den er økonomisk bærekraftig.
2. Det skal utføres **tilstandsvurdering av 4 barnehager** i forbindelse med vurdering av barnehagestrukturen, samt areal, kapasitets- og egnethetsanalyse av de 4 samme barnehagene. Disse barnehagene er Holmejordet Barnehage, Lillehammer Barnehage, Norbana Barnehage og Sykehusbarnehagen (husleieavtale med Sykehuset Innlandet reforhandles i 2025).
3. Det er regulert tomt for en kommunal barnehage på Hagejordet dimensjonert for 120 barn. I den forbindelse skal det inkluderes arealoppsett for en barnehage dimensjonert for 120 barn. Dette skal brukes for **estimering av kostnader for utbygging**.

Oppsummering etter behovskartlegging

ID	Behov	Kilde/hvor i behovsanalyse		
		Normativt	Etterspørsels- basert	Interessent- kartlegging
A1	En barnehagestruktur som i et kortsiktig og langsiktig perspektiv sikrer at alle barn opplever inkludering, omsorg, lek, læring og danning.	x	x	x
A2	En barnehagestruktur hvor prosessen skal sikre at barnets stemme blir hørt og hvor det er gjennomført barnets beste-vurderinger, jamfør menneskerettsloven.	x		x
A3	En barnehagestruktur som i et kortsiktig og langsiktig perspektiv sikrer effektiv ressursutnyttelse.	x	x	x
A4	En barnehagestruktur som bidrar til et godt arbeidsmiljø for ansatte i barnehagene.	x	x	x
A5	En barnehagestruktur som tilrettelegger for barn, ansatte og foresatte uavhengig av funksjonsnedsettelse.	x	x	x
A6	En barnehagestruktur som bidrar til langsiktig økonomisk bærekraft i kommunen.	x	x	x
A7	En barnehagestruktur som understøtter nærmiljøene.	x		x

Behovsanalysen viser at kommunen har følgende hovedutfordringer som må løses:

1. Det er tilstrekkelig antall barnehageplasser i kommunen per dags dato, men barnehagekapasiteten er skjevt fordelt.
2. Ledig kapasitet i flerkjerneområdet Fåberg/Jørstadmoen, resulterer i at kommunen drifter en bygningsmasse med overkapasitet.
3. Det er en uttrykt politisk ambisjon om at antall barn i kommunale og private barnehager skal være likt fordelt. Dette er ikke status i dag.
4. Finansieringsmodellen for barnehager er slik at det er kostnadene per kommunal plass som avgjør hvilke tilskudd de ikke-kommunale barnehagene har rett på.
5. Tilstandsvurderingen av de fire utvalgte barnehagene avdekker at det er vesentlig avvik i forhold til TG 1.
6. Alle de fire aktuelle barnehagene skårer dårligere enn EG1 på samlet vurdering av funksjonell egnethet som tilsier behov for tiltak.
7. Sykehuset Innlandet har informert kommunen om at det ikke er aktuelt å investere i tiltak for å løfte Sykehusbarnehagen til TG1 og EG1.

Det gjøres oppmerksom på at det i konseptutredningen kun er tatt høyde for utbedring av de fire nevnte barnehagene, men at man i videre planlegging må inkludere oppgradering av alle kommunale barnehager.

Behov

Kortsiktige: Oppgradering av barnehagene og mer kostnadseffektiv barnehagestruktur.

Langsiktig: Riktig barnehagestruktur for å håndtere om lag 200 flere barn om ti år.

Mål

- **Kommunale mål:** Lillehammer kommune har riktig barnehagekapasitet og funksjonelle barnehagebygg som sikrer at alle barn opplever inkludering, omsorg, lek, læring og danning, samt bidrar til et godt arbeidsmiljø for kommunens ansatte.
- **Effekt mål:** Virkningen for de som bruker barnehagene (kapasitet, bygningsmessig tilpasset, høy kvalitet, iht. planer og styringsdokumenter)

Krav

- **Skal- krav:** Tilstand (TG1), egnethet (EG1), universell utforming, barnets beste
- **Bør-krav:** Kapasitet, bygg av høy kvalitet, struktur som støtter opp under flerkjerne og økonomisk bærekraft (overordnede kommunale mål)

Barnehage (kapasitet i dag)	«0-alternativet» (referansealternativ)	1 Avvikling av fire og nybygging av én stor barnehage	2 Endring i henhold til etterspørsel	3 Øking av kommunal barnehagekapasitet	4 Avvikling av 3 kommunale barnehager og nybygg av to barnehager	5A Storsatsing på større barnehager (I)	5B Storsatsing på større barnehager (II)
Sykehus-barnehagen (56)	Ingen endring	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes
Norbana (56)	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Rives, ny barnehage 120 barn	Rives, ny barnehage 120 barn	Rives, ny barnehage 240 barn
Lillehammer barnehage (62)	Ingen endring	Avvikles	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Avvikles
Holmejordet (61)	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Avvikles
Buvollen (36)	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Avvikles
Saksheim (24)	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Avvikles
Vingrom (61)	Ingen endring	Ingen endring	Utvides med 18 barn	Utvides med 18 barn	Ingen endring	Utvides med 18 barn	Utvides med 18 barn
Søre Ål (0)	Ikke utbygd	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn
Totalt antall kommunale plasser	648,6	593,6	671,6	731,6	717,6	735,6	755,6
Riktig kapasitet	0	--	++	+++	++	++++	++++
Barnehagebygg	0	++	+	++	++++	+++	++++
Kommunale mål	0	--	+	+	++	+++	+
LCC	175.249.023,-	163.889.629,-	163.986.461,-	170.729.234,-	164.487.704,-	165.554.183,-	164.530.029,-

Barnehage (kapasitet i dag)	«0-alternativet» (referansealternativ)	1 Avvikling av fire og nybygging av én stor barnehage	2 Endring i henhold til etterspørsel	3 Øking av kommunal barnehagekapasitet	4 Avvikling av 3 kommunale barnehager og nybygg av to barnehager	5A Storsatsing på større barnehager (I)	5B Storsatsing på større barnehager (II)
Sykehus-barnehagen (56)	Ingen endring	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes	Leieavtalen avsluttes
Norbana (56)	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Rives, ny barnehage 120 barn	Rives, ny barnehage 120 barn	Rives, ny barnehage 240 barn
Lillehammer barnehage (62)	Ingen endring	Avvikles	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Avvikles
Holmejordet (61)	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Ingen endring	Avvikles
Buvollen (36)	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Avvikles
Saksheim (24)	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Ingen endring	Avvikles	Avvikles	Avvikles
Vingrom (61)	Ingen endring	Ingen endring	Utvides med 18 barn	Utvides med 18 barn	Ingen endring	Utvides med 18 barn	Utvides med 18 barn
Søre Ål (0)	Ikke utbygd	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn	Ny barnehage 120 barn
Totalt antall kommunale plasser	648,6	593,6	671,6	731,6	717,6	735,6	755,6
Riktig kapasitet	0	--	++	+++	++	++++	++++
Barnehagebygg	0	++	+	++	++++	+++	++++
Kommunale mål	0	--	+	+	++	+++	+
LCC	175.249.023,-	163.889.629,-	163.986.461,-	170.729.234,-	164.487.704,-	165.554.183,-	164.530.029,-

Stegvis tilnærming

Det kan være fornuftig å legge opp til en stegvis beslutningsprosess som ikke utelukker konsepter som kan være aktuelle på sikt. Denne tilnærmingen vil innvirke på hvilke tiltak som bør prioriteres først. En slik stegvis beslutningsprosess kan for eksempel være:

- **Valg av ambisjonsnivå for ledig kapasitet.**
- **Valg av ambisjonsnivå/målbilde for barnehagene** knyttet til tilstand og egnethet.
- **Valg/beslutning om leieforhold Sykehusbarnehagen** og eventuell bygging av ny barnehage på Søre Ål. Vurdere utvidelse av kapasitet i Vingrom barnehage.
- **Valg av langsiktig barnehagestruktur.**
- **Prioritering av tiltak.** Det er urealistisk at alle ønskede tiltak kan utføres umiddelbart. Tiltakene bør derfor prioriteres og legges inn i langsiktig drifts- og investeringsplan (LDIP)

Konseptutredning skole

Oppdraget

Formannskapet ga høsten 2021 kommunedirektøren i oppdrag å utarbeide en ny skolebruksplan som skulle komme med forslag til løsninger innen følgende områder:

- Framtidig ungdomsskolestruktur som er både pedagogisk forsvarlig og kostnadseffektiv.
- Struktur på barneskolene, herunder se på utnyttelsen av ledig kapasitet opp mot dagens skolekretsgrenser.
- Kortfattet tilstandsrapport for alle skolene i Lillehammer
- Oversikt over hvilke skoler som skal prioriteres med tanke på renovering, og eventuelle behov for nye bygg.

Situasjonsbeskrivelse og problemanalyse

- Økonomiske rammebetingelser
- Tilstrekkelig kapasitet, men ikke på riktig sted
- Tilstand og egnethet på byggene
- Ungdomsskolestruktur

Behov oppsummert

1. Kommunen drifter en bygningsmasse med overkapasitet på antall skoleplasser. Sentrum/periferi-problematikk.
2. Hammartun har for få elever på ungdomstrinnet til å driftes tilfredsstillende faglig og økonomisk.
3. Det er fremdeles usikkerhet rundt elevtallsutviklingen på Søre Ål. Skolen vil uansett ligge tett på kapasitetsgrensen i årene fremover. Det bør vurderes tiltak for å sikre en hensiktsmessig elevkapasitet ved skolen.
4. Vingar, Hammartun og Søre Ål skårer lavere enn egnethetsgrad 1 på samlet vurdering av funksjonell egnethet, noe som tilsier behov for tiltak.
5. Tilstandsvurderingen av skoleanleggene tilsier at det er vesentlig avvik i forhold til referansenivå/grunntilstand på flere anlegg. Kalkylene viser at det må settes av betydelige midler kun for å få løftet disse skoleanleggene til tilstandsgrad 1.

Tilstand og egnethetsgrad på skolene i Lillehammer

	Kapasitet	TG0-3	EG 0-3	TG1+EG1
Hammartun	73 %	TG2	EG2	93 490 000
Åretta	87 %	TG1	EG1-0	14 830 000
Smestad	90 %	TG1	EG1	20 970 000
Røyslimoen	68 %	TG1	EG1	20 020 000
Søre Ål	103 %	TG2	EG2	166 750 000
Nordre Ål	78 %	TG0	EG0	0
Jørstadmoen	47 %	TG1	EG0	14 760 000
Vingar	79 %	TG2	EG1-2	65 720 000
Vingrom	68 %	TG1	EG1	9 430 000
Totalt				405 970 000

	Kort beskrivelse av hva som ligger i de ulike konseptene	LCC (ÅK)
D0+	Ingen endring i skolestruktur. Oppgradering av tilstandsgraden til alle skoleanlegg (TG1)	68 533 940
D1A	Ingen endring i skolestruktur. Oppgradering av både tilstandsgrad og egnethet til alle skoleanleggene (TG1 og EG1)	83 225 388
D1B	Likt som i D1A, men med ny Søre Ål skole	
V0+	Oppgradering av tilstandsgrad (TG1) for alle skoleanlegg på vestsiden	13 111 540
V1	Oppgradering av tilstandsgrad og egnethet for alle skoleanlegg på vestsiden	16 103 035
V2	Elevene ved Vingar skole flyttes til Jørstadmoen	7 891 561
Ø0+	Oppgradering av tilstandsgraden til alle skoleanlegg på østsiden.	55 422 400
Ø1A	Oppgradering av egnetheten og tilstandsgraden til alle skoleanlegg på østsiden.	67 122 353
Ø1B	Likt som Ø1A, men med ny Søre Ål skole.	71 667 772
Ø2A	Smestad blir byens ungdomsskole, Åretta blir barneskole, Hammartun legges ned.	69 752 805
Ø2B	Smestad blir felles ungdomsskole og Åretta utvides til å bli felles barneskole for sentrum og Søre Ål. Dagens Søre Ål og Hammartun legges ned.	59 465 454
Ø2C	Åretta blir byens ungdomsskole, Smestad blir barneskole, Hammartun legges ned.	56 202 913
Ø2D	Åretta blir byens ungdomsskole, Smestad og Hammartun legges ned.	58 905 112
Ø3A	To ungdomsskoler. Ungdomstrinnet på Hammartun legges ned slik at Hammartun blir en ren barneskole. Dette konseptet åpner for videre muligheter, og må ikke gjennomføres i ett grep (vil bety lavere kostnad på kort sikt).	67 649 296
Ø3B	Hammartun barne- og ungdomsskole legges ned, krever utbygging av Søre Ål.	58 876 105

	Kort beskrivelse av hva som ligger i de ulike konseptene	LCC (ÅK)
D0+	Ingen endring i skolestruktur. Oppgradering av tilstandsgraden til alle skoleanlegg (TG1)	68 533 940
D1A	Ingen endring i skolestruktur. Oppgradering av både tilstandsgrad og egnethet til alle skoleanleggene (TG1 og EG1)	83 225 388
D1B	Likt som i D1A, men med ny Søre Ål skole	
V0+	Oppgradering av tilstandsgrad (TG1) for alle skoleanlegg på vestsiden	13 111 540
V1	Oppgradering av tilstandsgrad og egnethet for alle skoleanlegg på vestsiden	16 103 035
V2	Elevene ved Vingar skole flyttes til Jørstadmoen	7 891 561
Ø0+	Oppgradering av tilstandsgraden til alle skoleanlegg på østsiden.	55 422 400
Ø1A	Oppgradering av egnetheten og tilstandsgraden til alle skoleanlegg på østsiden.	67 122 353
Ø1B	Likt som Ø1A, men med ny Søre Ål skole.	71 667 772
Ø2A	Smestad blir byens ungdomsskole, Åretta blir barneskole, Hammartun legges ned.	69 752 805
Ø2B	Smestad blir felles ungdomsskole og Åretta utvides til å bli felles barneskole for sentrum og Søre Ål. Dagens Søre Ål og Hammartun legges ned.	59 465 454
Ø2C	Åretta blir byens ungdomsskole, Smestad blir barneskole, Hammartun legges ned.	56 202 913
Ø2D	Åretta blir byens ungdomsskole, Smestad og Hammartun legges ned.	58 905 112
Ø3A	To ungdomsskoler. Ungdomstrinnet på Hammartun legges ned slik at Hammartun blir en ren barneskole. Dette konseptet åpner for videre muligheter, og må ikke gjennomføres i ett grep (vil bety lavere kostnad på kort sikt).	67 649 296
Ø3B	Hammartun barne- og ungdomsskole legges ned, krever utbygging av Søre Ål.	58 876 105

Konsepter som svarer opp oppdraget best:

- V2 Flytte elevene på Vingar til Jørstadmoen

- Ø2C Én ungdomsskole på Åretta, Smestad blir barneskole og Hammartun legges ned

- Ø3B To ungdomsskoler, Åretta og Smestad. Hammartun blir ren barneskole. Legges eventuelt ned på sikt og det bygges nytt på Søre Ål.

Stegvis tilnærming

- **Valg av ambisjonsnivå/målbilde for skoleanleggene**
Administrasjonen vil anbefale at samtlige skoler innen et gitt antall år skal ha en samlet tilstandsgrad og egnethetsgrad på minimum nivå 1. Hvor raskt dette vil la seg gjøre, er avhengig av politiske prioriteringer.
- **Valg av ungdomsskolestruktur.**
Avklare om det er mest ønskelig/hensiktsmessig at Lillehammer har én, to eller tre ungdomsskoler.
- **Valg av barneskolestruktur.**
Avklare om Vingar skal bestå eller legges ned. Hvis den består, må det utredes en rehabilitering av skolen, og den må inn på prioriteringslisten.

Videre må det avklares hva som skjer med Søre Ål og underkapasiteten de går med. Avklaringene av punkt 2, vil ha mye å si for hvilke løsninger som er mulige og hensiktsmessige.

- **Prioritering av tiltak.**
Det er urealistisk at alle ønskede tiltak kan utføres umiddelbart. Tiltakene bør derfor prioriteres og legges inn i kommunens langsiktige drifts- og investeringsplan.

Konsekvenssaker grunnskole

1. Utarbeide grunnlag for å beslutte om det er hensiktsmessig å videreføre dagens ungdomsskolestruktur, eller gå for én eller to ungdomsskoler.
2. Redegjøre for konsekvenser av de ulike alternativene i pkt. 1, samt konsekvensutrede de ulike alternativene punktet over åpner for barneskolestrukturen.
3. Utarbeide grunnlag for prioriteringsrekkefølge på oppgradering til TG1 og EG1 på skoleanleggene som en konsekvens av veivalgene i punktene over.

Konseptutredning heldøgns omsorg

Heldøgns omsorg :

1. Bakgrunn og om oppdraget
2. Situasjonsforståelse og problemanalyse
3. Behov som må løses
4. Konsepter
5. Foretrukket konsept – konsept B
6. Begrunnelse for valg av konsept – behov, mål og krav
7. Økonomiske beregninger

Oppdraget/Mål

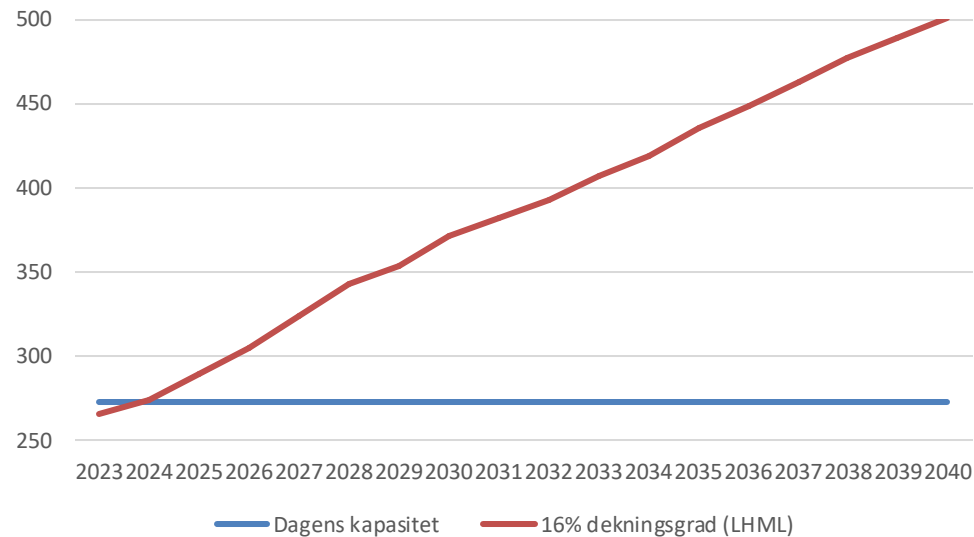
1. Framtidig struktur og dimensjonering av heldøgnsomsorg som er i samsvar med demografi, lovverk, kommunens ambisjon og kostnadseffektiv.
2. Bygningstiltak lagt inn i langsiktig drifts- og investeringsplan (LDIP) som bidrar til mulighet for langsiktig planlegging.
3. Understøtter et aldersvennlig Lillehammersamfunn med satsing på forebygging og tidlig innsats for at Lillehammers innbyggere skal bo lengst mulig hjemme.

Konseptutredningen svarer opp målsetning i oppdraget, og presenterer konsept som beskriver **tjenesteprofiler** som skal ivareta dimensjonering av framtidens heldøgns omsorgsplasser.

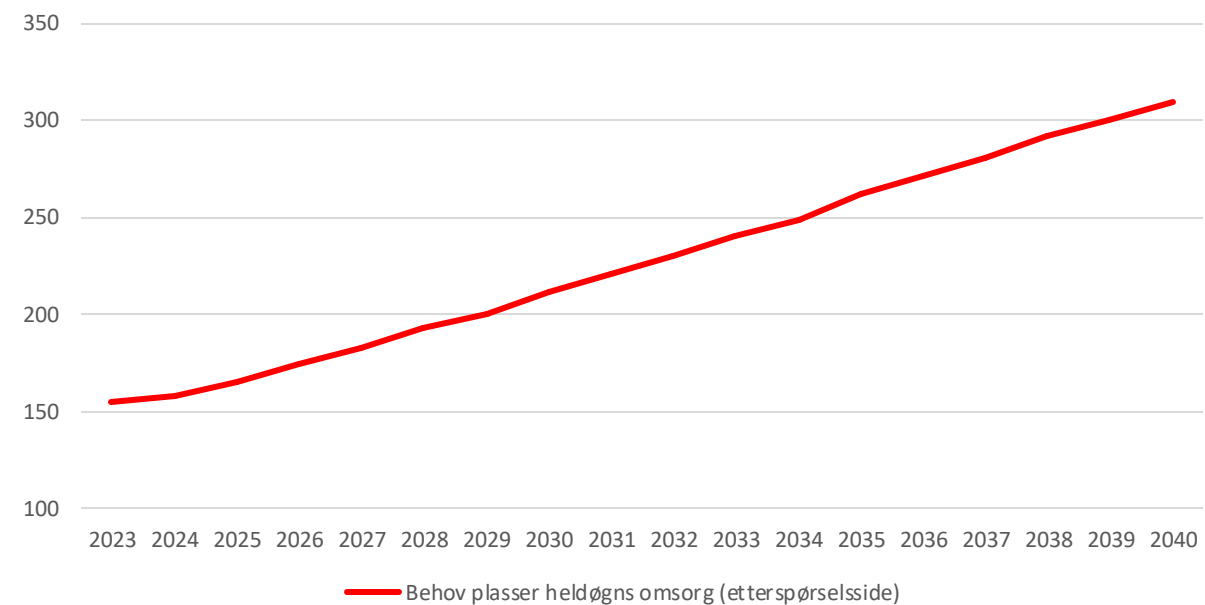

LK: Antall 16% utgjør årlig i kategorien 80+ år

Demens: Etterspørselside

ID	Behov	Kilde/hvor i behovsanalyse		
		Norma- tivt	Etter- spørsels- s-basert	Interess- ent- kartlegg- ing
A1	Dimensjonering av heldøgns omsorg som gir opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig der dette er eneste tilbudet som kan sikre brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.	x	x	x
A2	Brukermedvirkning på individnivå som gir bruker anledning til å delta i utforming av tjenestetilbudet.	x		x
A3	Heldøgns omsorgstilbud som gir tilgang til aktiviteter, uteområde, felles måltider og deltagelse i et felleskap for beboer; og kunnskap og relasjonsbygging for ansatte.			x
A4	Heldøgns omsorgstilbud i eget hjem der kartlegging og tjenestetilbudet støtter innbyggere som ønsker og kan bo trygt hjemme.	x		x
A 5	Tilgang på tilrettelagte og tilpassede boliger og at vurdering av boform kommer tidlig i gang.			x
A6	Forventningsavklaringer og avklaringer rundt plassadministrasjon og tildelingskriterier for heldøgns omsorg.	x		x
A7	Dimensjonering av heldøgns omsorg, både i institusjon/heldøgns omsorgsbolig og i eget hjem som ivaretar ett godt arbeidsmiljø.	x		x
A8	Gode, koordinerte og sammenhengende tjenester til personer med demens. Det skal sikres systematisk og koordinert oppfølging i hele sykdomsforløpet, der avlastning for pårørende og heldøgns omsorg inngår. Dimensjonering av heldøgns omsorg skal sikre heldøgns tjenestetilbud for personer med demens, der personsentrert omsorg går igjen som ett grunnleggende faglig prinsipp.	x		x
A9	Dimensjonering av heldøgns omsorg som bidrar til langsiktig økonomisk bærekraft i kommunen.	x		x
A10	Forebygging av ensomhet og utenforskap samt tilby aktivitet og lavterskeltilbud.			x
A11	Funksjonelle (og fleksible) omsorgsbygg som er egnet og normalt vedlikeholdt.	x	x	x
A12	Ledelse og organisering som støtter Rekrutterere, beholde og bruke kompetanse riktig samt oppgavefordeling som anerkjenner kompetanse og ivaretar fagutvikling	x	x	x
A13	Prioritere og dimensjonere tjenester i lys av utfordringer knyttet til tilgang på bemanning og kompetanse		x	

Behovsanalysen viser at kommunen har åtte hovedutfordringer som må håndteres:

1. Bygg C på Lillehammer Helsehus, med 87 beboerrom og institusjonskjøkken, er ut fra en samlet vurdering uegnet som omsorgsbygg.
2. Lillehammer kommune vil, som landet for øvrig, møte befolkningsvekst i aldersgruppen over 80 år. Dette resulterer i behov for kapasitetsøkning i eldreomsorgen generelt og demensomsorgen spesielt.
3. Lillehammer kommune har en økende forekomst av demens, og særlig gjelder dette i aldersgruppen over 80 år. Dette resulterer i behov for flere heldøgns omsorgsplasser tilrettelagt for personer med demens.
4. Demografiutviklingen viser at utfordringer knyttet til tilstrekkelig bemanning og kompetanse blir en hovedutfordring i årene framover.
5. Flere må bo lenger hjemme og motta tjenester i eget hjem. En av hovedutfordringen blir forventningsavklaringer og å bidra til forebygging for å redusere tjenestebehov og bedre forutsetninger for å bo lenger hjemme.
6. Institusjonsplasser er differensiert, og opphold på korttidsplasser, rehabiliteringsplasser, avlastningsplasser og langtidsplasser har ulikt innhold og mål. En målsetting for kommunen er plasstildeling etter behov for å få riktig bruk av plasser og riktig tilbud til tjenestemottaker.
7. Behovet for heldøgns omsorgsplasser øker raskere enn det er realistisk å etablere nye plasser. Kommunen vil ha kapasitetsutfordringer i byggeperiode og hjemmetjenesten vil måtte løse mange av disse gjennom mer hjemmebasert omsorg.
8. Tilgang på verdige boforhold til innbyggere med rus- og psykiatri utfordringer.

Definisjon av plasstyper heldøgns omsorg:

Heldøgns omsorg i Lillehammer kommune skal ha to typer plasser med følgende kriterier:

1. HDO-bolig (boliger med heldøgns omsorg)

Kriteriet for tildeling av HDO-bolig er at en har et omfattende pleie- og omsorgsbehov gjennom hele døgnet.

2. Sykehjemsplass

Kriteriet for tildeling av sykehjemsplass er at en har et omfattende pleie- og omsorgsbehov OG i tillegg et omfattende behandlingsbehov, gjennom hele døgnet.

Denne definisjonen av typer plasser heldøgns omsorg ligger til grunn for konseptene.

Konsepter i helse

Konsept A – videreføring av dagens profil:

- Andel langtidsplass i sykehjem og andel sykehjem demensplasser videreføres
- Andel sykehjem øvrige plasser videreføres
- Videreføring av plass i bokollektiv som institusjonsplass
- Videreføre andelen HDO-plasser

Konsept C - Profilendring:

- Reduksjon av andel institusjonsplasser
- Endring av plass i bokollektiv fra institusjonsplass til HDO-bolig
- Redusere andel sykehjem somatisk langtidsplass og andel langtidsplass demens
- Videreføre andelen sykehjem øvrige plasser (korttids-intermediær-avlastning- og rehabiliteringsplasser)
- Øke andelen HDO-plasser tilrettelagt for personer med demens.

Investerings tiltak i konsept A og C

Konsept A	Ferdig år	Plasser sykehjem	Plasser HDO/bo-kollektiv	Arealbehov m2	Investeringskostnad
Sykehjem 1 - nybygg	2027	52		5200	265,2 mill
Tilbygg og ombygging Skårsetlia	2029		18	2340	70,0 mill
Sykehjem 1 - nybygg	2030	100		10000	510,0 mill
Nye HDO omsorgsboliger	2030		62	8060	361,7 mill
Tilbygg Bygg F	2033	20		2000	88,0 mill
Ombygging C-blokka Lillehammer Helsehus	2035	44			206,0 mill
Sum		216	80		1 500,9 mill

Konsept C	Ferdig år	Plasser sykehjem	Plasser HDO/bo-kollektiv	Arealbehov m2	Investeringskostnad
Nye HDO-boliger 1	2027		64	8320	373,4 mill
Sykehjem 1 - nybygg	2029	88		8800	448,8 mill
Nye HDO boliger 2	2031		48	6240	280,1 mill
Sykehjem 2- nybygg	2035	48		4800	244,8 mill
Nye HDO boliger 3	2040		48	6240	280,1 mill
Sum		136	160		1 627,1 mill

Konsept B – konseptet som anbefales

Konsept B legger til grunn dekningsgrad 16 % av innbyggere 80 +. Totalt antall heldøgns omsorgsplasser økes med 227 fram mot 2040.

Gradvis profil endring – som omfatter:

- Justerer andel institusjonsplasser (fra 82,5 % til 80 %, og deretter til 62,5 %)
- Endring av plass i bokollektiv fra institusjonsplass til HDO-bolig (jmfr definisjon av plasstyper)
- Redusere andel sykehjem somatisk langtidsplass.
- Øke andelen sykehjem øvrige plasser (korttid-, intermediær, avlastning og rehabilitering (fra 15,5 % til 20 %)
- Øke andelen HDO-bolig (fra 17,4 % til 20 %) – HDO-boliger tilrettelagt for personer med demens.

Kapasitetsdekning plasser demens:

- Med forutsetning av skisserte investeringstiltak vil det ha underdekning plasser demens fram mot 2026/2027.
- Da økes antall plasser med de første planlagte investeringer.
- Totalt sett ha kapasitetsdekning demens fra ca 2030

Profilendring i tabell med framskrivning plasser:

Konsept B gradvis profilendring demens								
Plasstype	Dagens kap.	Dagens profil	Profil B	2025	Profil B	2030	2035	2040
Sykehjem langtidsplass	76	27,0	18,0	52	18,0	67	78	90
Sykehjem demens	68	25,2	24,5	71	24,5	91	107	123
Sykehjem øvrige plasser	42	15,5	20,0	58	20,0	74	87	100
Bokollektiv	40	14,8	17,5	51	0,0	0	0	0
Institusjonsplasser totalt	226	82,5	80,0	231	62,5	232	272	313
Heldøgns omsorgsbolig (tidl. Bokollektiv)			0,0		17,5	65	76	88
Heldøgns omsorgsbolig	47	17,4	20,0	58	20,0	74	87	100
Tilbud plasser totalt	273	100	100	289	100	371	435	500
Plasser demens etter økt kapasitet	108			108		224	256	312
Etterspørsel plasser demens	154			166		211	262	310
Over-/undrerdekning demens	-46			-58		13	-6	2

Investerings tiltak i anbefalt konsept – konsept B:

- 3 sykehjem – det ene sykehjemmet erstatter dagens C-blokk LHH.
- 2 HDO-bolig enheter

Konsept B	Ferdig år	Plasser sykehjem	Plasser HDO/bo-kollektiv	Arealbehov m ²	Investeringskostnad
Nye HDO boliger 1	2027		48	6240	280,1 mill
Sykehjem 1- nybygg	2029	88		8800	448,8 mill
Nye HDO boliger 2	2030		48	6240	280,1 mill
Sykehjem 2- nybygg	2033	64		6400	326,4 mill
Sykehjem 3- nybygg	2038	48		4800	244,8 mill
Sum		200	96		1 580,1 mill

Begrunnelse for valgt konsept:

- Innebærer en gradvis profilendring i tråd med øvrige omstillinger.
- Konsept ivaretar rekruttere og behold helsepersonell gjennom nye og funksjonelle bygg med gode fagmiljø.
- Samtidig er det også mindre enheter som kan gi god rekruttering.
- Konsept B gir størst mulighet for bemanningseffektive løsninger.
- Et viktig grep i konsept B er å øke andel korttids- intermediaer-, og avlastningsplasser.
- Gir økt tilgang på denne type plasser som er viktig ift demensomsorg og sektorens pågående omstillingsarbeid. Flere og fleksible avlastningsplasser er viktig for pårørende til personer med demens.
- Konsept B ivaretar stegvis utbygging med kompetansesikrende enheter. Forutsetning her er tilstrekkelig størrelse på areal for utbygging.
- Konsept B gir totalt sett bedre og mer stabil kapasitetsdekning demens, og kapasitet er bedre dekket mot 2040.
- Konsept B gir også en sikrere kapasitetsdekning på sykehjem demensplasser enn konsept C.

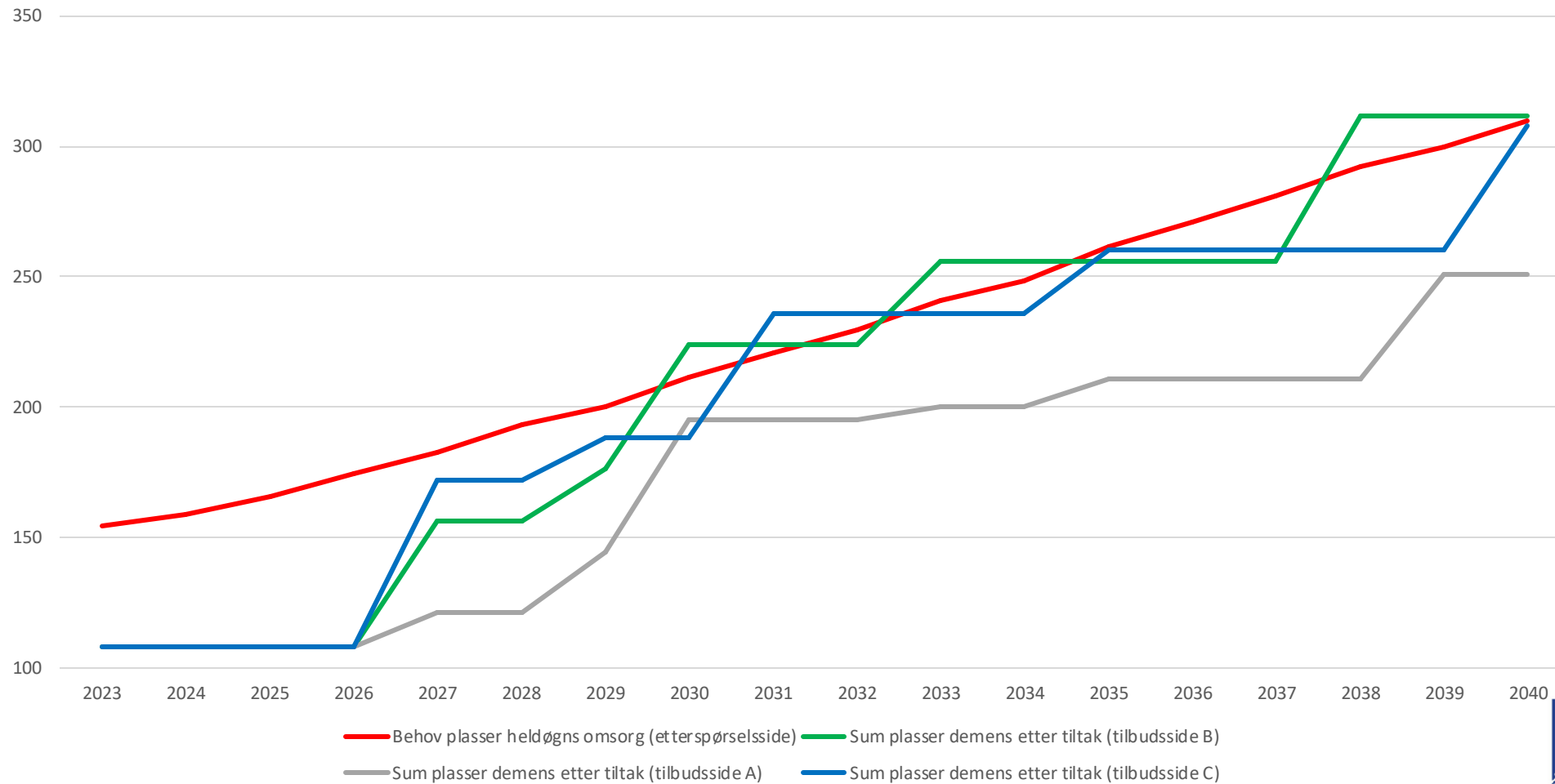
Forutsetninger for lokasjoner

- Arealer må legges til rette for trinnvis utbygging i tråd med valgt konsept.
- Lokasjoner med tilhørende bygg må legges til rette for fleksible løsninger, mindre beboergrupper og samtidig enheter som sikrer god oppgavefordeling og riktig bruk av kompetanse.
- Muligheter for samlokalisering av tjenester.
- Lokasjoner bør som minimum ha ett areal på 25-30 mål.

Kapasitetsdekning heldøgns omsorgsplasser demens – alle konsepter

Demens: Etterspørsels- og tilbudsside ved ulike konsepter

Økonomiske beregninger konsept - tjenestedrift

Konsept A		2025	2030	2035	2040
Institusjon korr for snitt vederlag	1 178 299	215 628 717	293 396 451	368 807 587	368 807 587
Bokollektiv korr for snitt vederlag	1 178 299	47 131 960	68 341 342	68 341 342	106 046 910
HDO boliger eksl. Husleie	840 212	39 489 964	71 418 020	71 418 020	71 418 020
HBO, bemanningsfaktor 1,00		13 300 000	0	0	8 400 000
Ekstra biler HBO	200 000	1 520 000	0	0	960 000
Sum		317 070 641	433 155 813	508 566 949	555 632 517
<i>Underdekning institusjonsplasser</i>		<i>19</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>12</i>

Konsept A inkluderer tjenestedrift etter dagens bemanningsfaktor.

Konsept B og C inkluderer tjenestedrift der bemanning er i tråd med aktuell profil

Konsept B		2025	2030	2035	2040
Institusjon korr for snitt vederlag	1 178 299	265 117 275	220 341 913	295 753 049	352 311 401
HDO boliger eksl. Husleie	840 212	39 489 964	153 758 796	153 758 796	153 758 796
HBO, bemanningsfaktor 1,00		11 900 000	700 000	1 400 000	12 600 000
Ekstra biler HBO	200 000	1 360 000	80 000	160 000	1 440 000
Sum		317 867 239	374 880 709	451 071 845	520 110 197
<i>Underdekning institusjonsplasser</i>		<i>17</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>18</i>

Konsept C		2025	2030	2035	2040
Institusjon korr for snitt vederlag	1 178 299	217 985 315	220 341 913	276 900 265	276 900 265
HDO boliger eksl. Husleie	840 212	73 098 444	126 872 012	167 202 188	207 532 364
HBO, bemanningsfaktor 1,00		11 900 000	23 100 000	1 400 000	12 600 000
Ekstra biler HBO	200 000	1 360 000	2 640 000	160 000	1 440 000
Sum		304 343 759	372 953 925	445 662 453	498 472 629
<i>Underdekning institusjonsplasser</i>		<i>17</i>	<i>33</i>	<i>2</i>	<i>18</i>

LCC-beregninger

Konsept	LCC (ÅK) NS3454							SUM [ÅK]
	1 Investeringskostnader	2 Forvaltningskostnader	3 Drift, vedlikehold og reparasjoner	4 Utskiftning og utviklingskostnader	5 Forsyningskostnader	6 Renholdskostnader	Tjenestedrift	
Konsept A	35 439 183	6 528 405	9 588 449	24 346 076	10 956 970	18 604 977	312 424 000	417 888 059
Konsept B	44 578 268	7 503 695	11 989 955	28 055 394	12 711 170	21 381 647	297 045 000	423 265 129
Konsept C	47 710 941	7 714 569	12 200 829	28 419 490	12 406 530	21 740 239	290 325 000	420 517 598

LCC- beregningene over viser at konsept C har en noe lavere kostnad på tjenestedrift og noe høyere kostnad på investering. Sum årskostnad er også noe lavere på konsept C enn på konsept B.

Vurderingen er likevel slik at konsept B er det foretrukne, fordi dette konseptet har en gradvis profilendring i tråd med øvrige omstillinger i tjenestene. Forutsatte omstillinger i tjenestene totalt sett og i profilendringer på konsepter i heldøgns omsorg vil ta tid, og det er derfor en mer realistisk gjennomføring med konsept B.

Stegvise beslutninger og konsekvenssaker

- Stegvis opptrapping av kapasitet i heldøgns omsorgsplasser iht dekningsgrad 16 % og kapasitet demensomsorgen.
- Stegvis beslutninger kan være:
  - Areal for omsorgsbygg – som legger til rette for fleksibilitet både på kapasitetsbehov og kompetanse- og bemanningssikring.
  - Prosjektering knyttet til konsekvenser av tilstandsgrad og egnethet på bygg.
  - Kriterier for tildeling av heldøgns omsorgsplass
  - Konsekvensutredning og beslutning rundt dimensjonering av hjemmebasert omsorg.
  - Prioritering av tiltak inn i langsiktig drifts- og investeringsplan.

Bygg

—

tilstand, investeringer og driftskostnader

Barnehager i Lillehammer

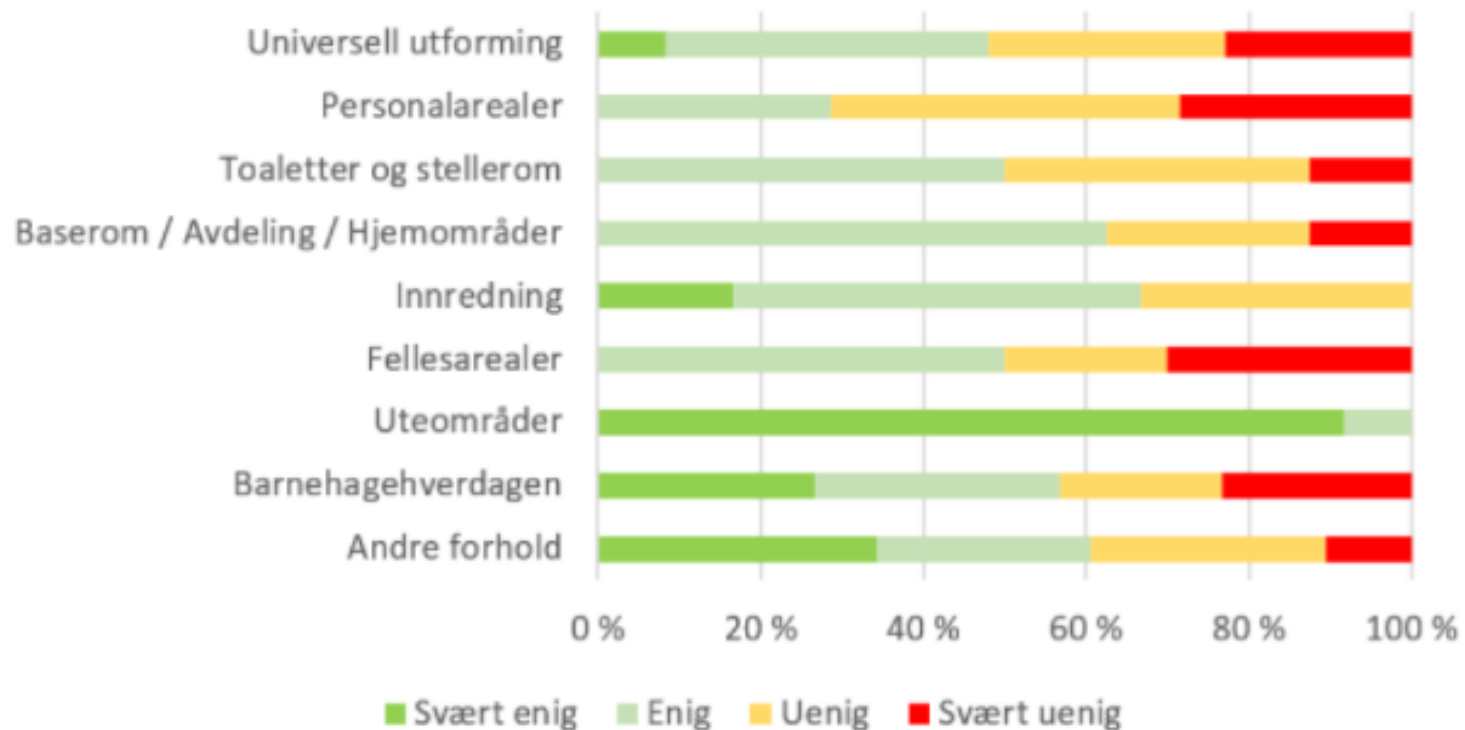

Bygningsmessig vedlikeholdsbehov over 10 år (TG 1)		
Barnehage	TG	Kostnad
Norbana	1,5	3 940 691
Lillehammer gammel del	2,0	4 212 706
Lillehammer nyere del	1,0	361 677
Holmejordet	1,4	6 054 534
Buvollen	1,7	8 836 189
Saksheim	1,8	4 435 854
Vingrom	1,9	3 388 384
Øversveen	1,6	5 196 573
Jørstadmoen	1,8	9 121 895
Vingar	2,2	12 190 765
Skårsetlia	1,5	4 667 016
Røyslimoen	1,7	4 130 434
Sykehusbarnehagen nyere del	1,4	
Sykehusbarnehagen gml del	1,9	

Sammendrag egnethetsvurdering konseptbarnehager

Ivaretagelse og oppgradering av egnethet (EG 1)

Norbana	11 860 000
Lillehammer gammel del	4 440 000
Lillehammer nyere del	5 240 000
Holmejordet	7 050 000
Buvollen	-
Saksheim	-
Vingrom	770 000
Øversveen	504 000
Jørstadmoen	-
Vingar	650 000
Skårsetlia	-
Røyslimoen	-

Potensielle tomter for utvidelse, ny barnehage 120/240 barn

Estimert kostnad ny barnehage 120 barn

	BTA	Bygg	kr/m2	Utomhus	Sum prosjekt-kostnad	kr/m2
Barnehage TEK17 (BTA 1600 m2, BYA 800 m2)	1 600	72 000 000	45 000	7 500 000	79 500 000	49 688
Barnehage Passivhus (BTA 1625 m2, BYA 825 m2)	1 625	75 318 750	46 350	7 500 000	82 800 000	50 954
Barnehage Massivtre/Breem	1 760	87 120 000	49 500	7 500 000	94 600 000	53 750

Skoler i Lillehammer

EG 0	EG 1	EG 2	EG 3
Godt egnet	I stor grad egnet	Ikke godt egnet	Uegnet

Skole	EG 0-3	TG 0-3
→ Hammartun	EG2	TG2
Åretta	EG1-0	TG1
Smestad	EG1	TG1
Røyslimoen	EG1	TG1
→ Søre Ål	EG2	TG2
Nordre Ål	EG0	TG0
Jørstadmoen	EG0	TG1
→ Vingar	EG1-2	TG2
Vingrom	EG1	TG1

Bygningsmessig
vedlikeholdsbehov
over 10 år (TG 1)

Hammartun	TG2	23 990 000
Åretta	TG1	7 430 000
Smestad	TG1	10 470 000
Røyslimoen	TG1	10 020 000
Søre Ål	TG2	7 750 000
Nordre Ål	TG0	0
Jørstadmoen	TG1	7 380 000
Vingar	TG2	9 520 000
Vingrom	TG1	4 630 000
Totalt		81 190 000

Ivaretagelse og oppgradering av egnethet (EG 1)

→	Hammartun	EG2	69 500 000
	Åretta	EG1-0	7 400 000
	Smestad	EG1	10 500 000
	Røyslimoen	EG1	10 000 000
→	Søre Ål	EG2	159 000 000
	Nordre Ål	EG0	0
	Jørstadmoen	EG0	7 380 000
→	Vingar	EG1-2	56 200 000
	Vingrom	EG1	4 800 000
	Totalt		324 780 000

Potensiale utvidelse ungdomsskoler

Smestad ungdomsskole 7 – 8 mål –
krever omregulering

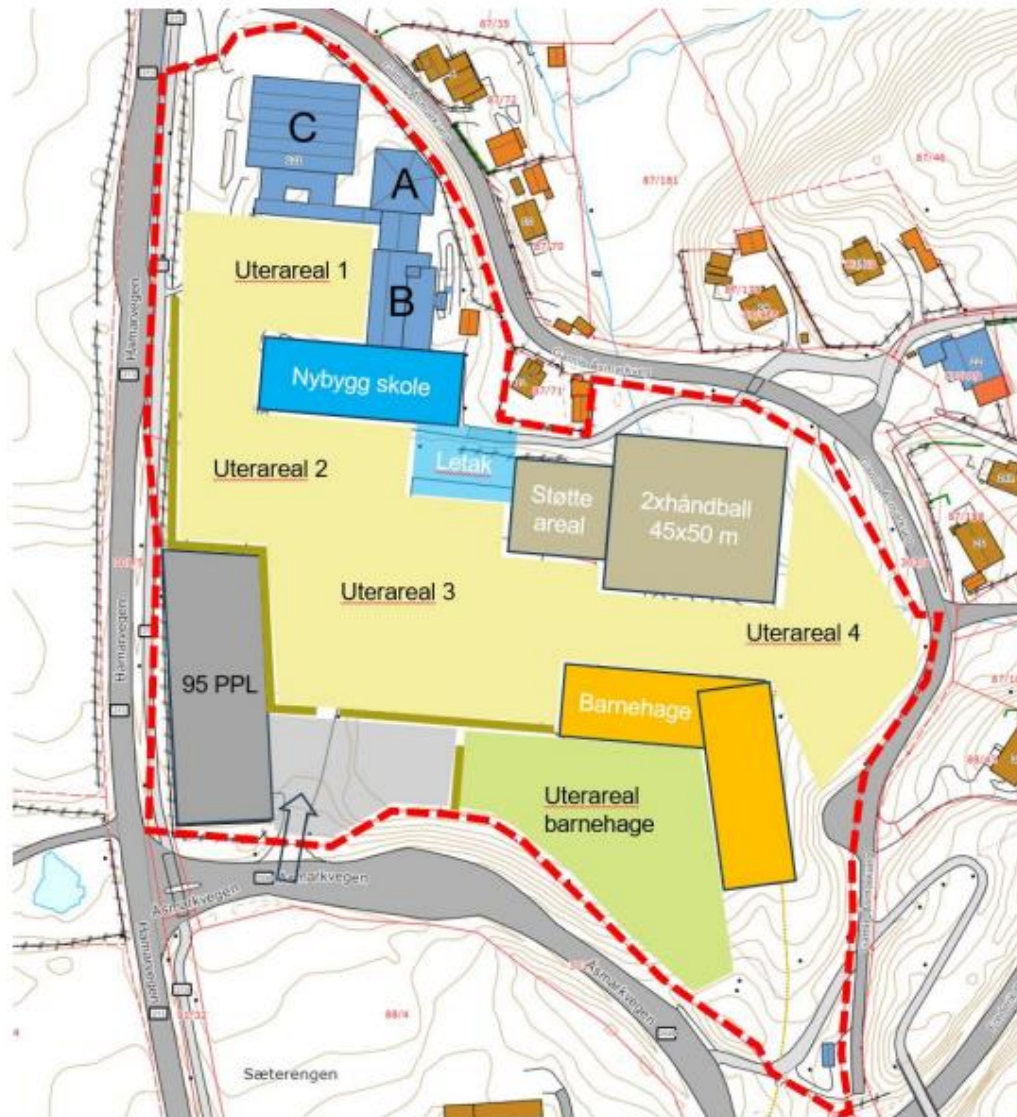
Åretta ungdomsskole 7 – 9 mål
krever omregulering

Søre Ål skole

- Nytt skolebygg
- Skogenhallen erstattes
- Barnehage 120 barn

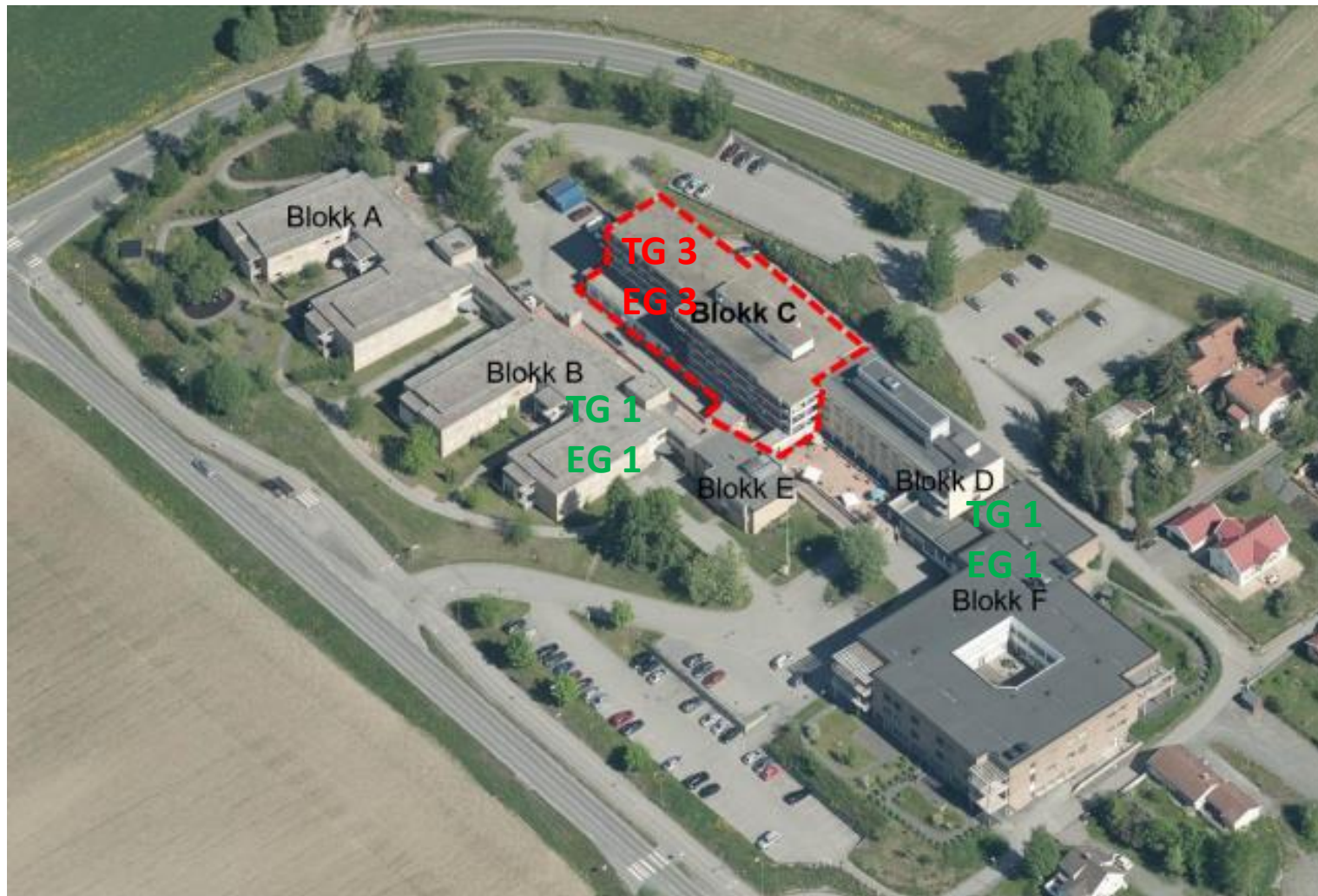

Bygningsmessig vedlikeholdsbehov over 10 år (TG 1)

Lillehammer Helsehus - A, B og E	TG 1	12 880 000
Lillehammer Helsehus - D	TG 1	2 930 000
Lillehammer Helsehus bygg C	TG 2-3	38 150 000
Horsters Minde	TG 1	10 940 000
Gartnerhagen 1 - bokollektiv	TG 1	3 500 000
Søre Ål BSS - bokollektiv	TG 1	7 950 000
Skårsetlia BSS - bokollektiv	TG 1-2	8 850 000
Gartnerhagen 6 - HDO*	TG 1	»ny – fra 2018«

Bygg	Hoved-funksjoner	Størrelse og utforming	Planløsning og pasientflyt	Hygiene	Tjenesteegnetet	Uteområde
LHH						
Bygg C	EG 1	EG 3	EG 1	EG 3	EG 2	EG 1
Bygg A, B, D, E, F	EG 0	EG 1	EG 1	EG 2	EG 1	EG 0
Skårsetlia bo-kollektiv	EG 0	EG 1	EG 2	EG 1	EG 0	EG 2
Horsters BSS	Ikke vurdert - brukes til base hjemmetjenesten					
Søre ÅL bokollektiv	EG 0	EG 1	EG 1	EG 1	EG 0	
Gartnerhagen 1 BK	EG 1	EG 2	EG 1	EG 3	EG 1	EG 1
Gartnerhagen 6 HDO	EG 1	EG 2	EG 2	EG 2	EG 1	EG 1

Dagens boenhet er for knapp mht areal

Flere faktorer:

- Takhøyde 2.2 - 2.5 meter

- Kjøkken, logistikk, avfall, energi

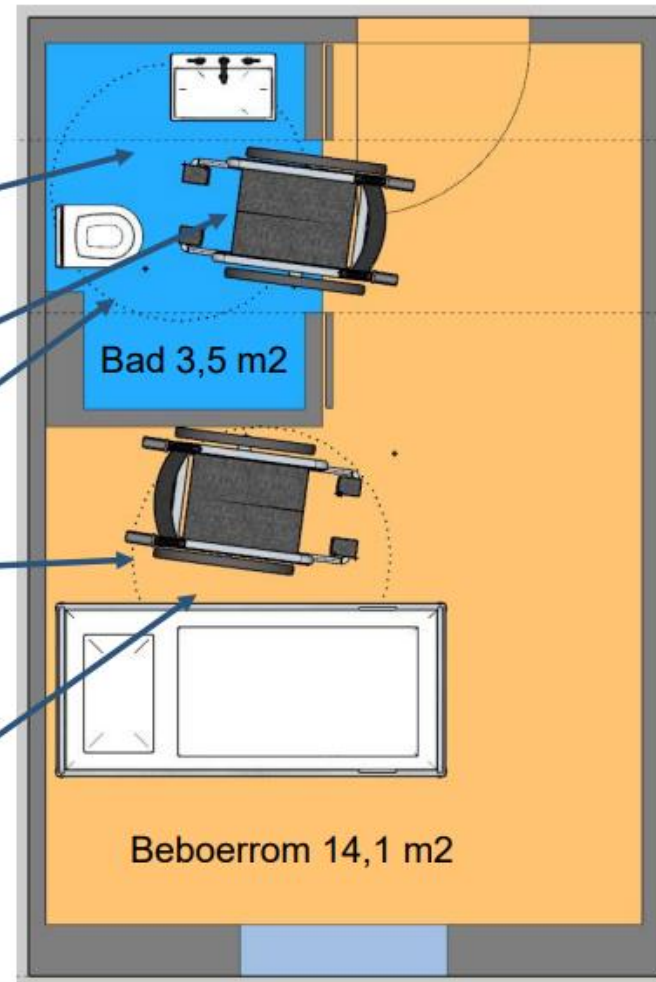
- Stort etterslep vedlikehold. Vann og avløp (soilrør).

Trangt for pleiepersonell på bad

Ikke plass til å snu rullestol på bad

Snusirkel rullestol

Ikke plass for rullestol ved seng når seng står i pleiestilling

2 rom bygget om til 1

- ▶ Rom + bad er 32,3 m²
- ▶ Husbankkrav nybygg er 28 m²

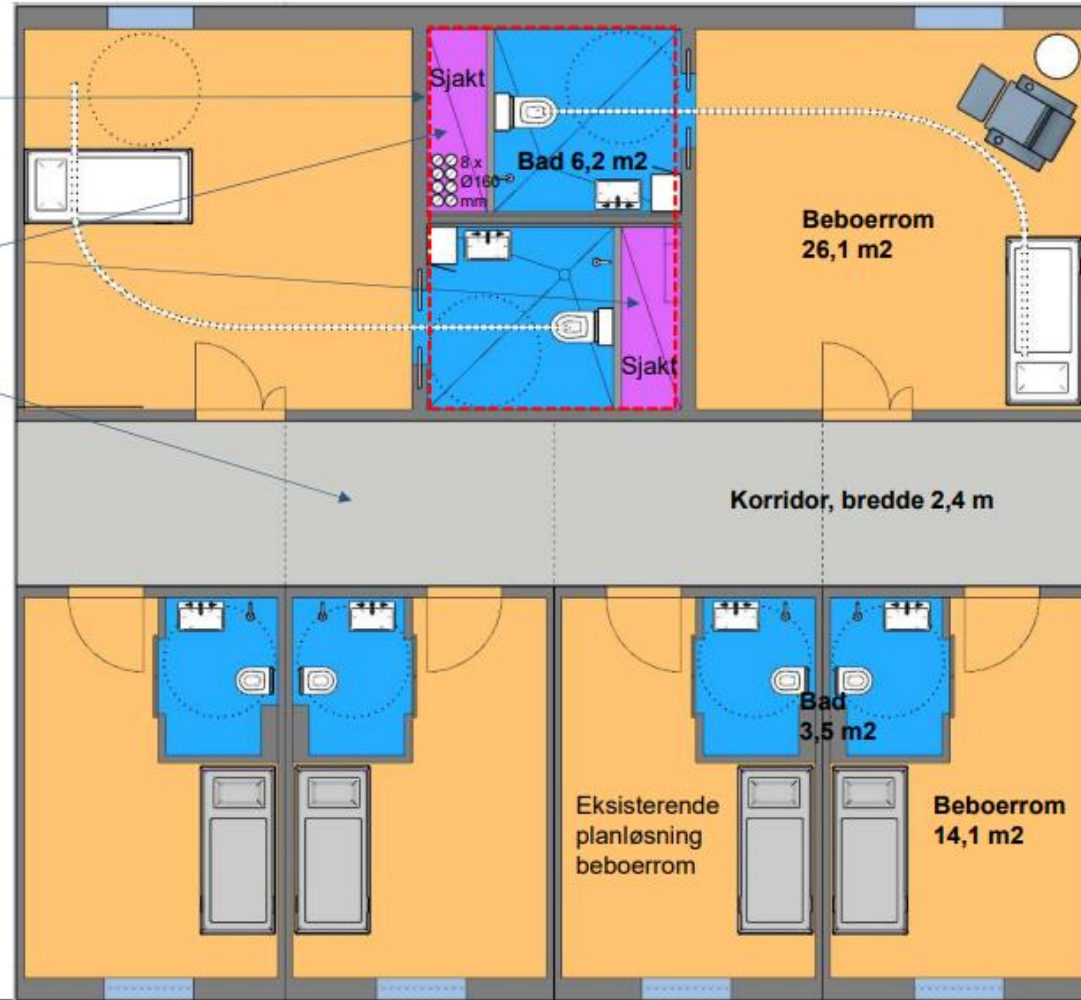
Snitt rom/bad/sjakt

Nytt betongdekke i bad

Hele dette området sages ut og nytt dekke støpes

Ventilasjon –
Varme –
Sanitær –
Sprinkler

Elektro over
himling

**Dette gir 44 rom – halvparten av dagens.
Krever TEK 17**

Hva er mulig å bygge som erstatning for C-blokka?

Ny C-blokk, sykehjem

Bebyggbart område begrenses av byggelinjer mot veg

3 etg – 6 avd a 10 beboere, dvs 60 plasser

Potensiale dagens tomter og eksisterende HDO bygg

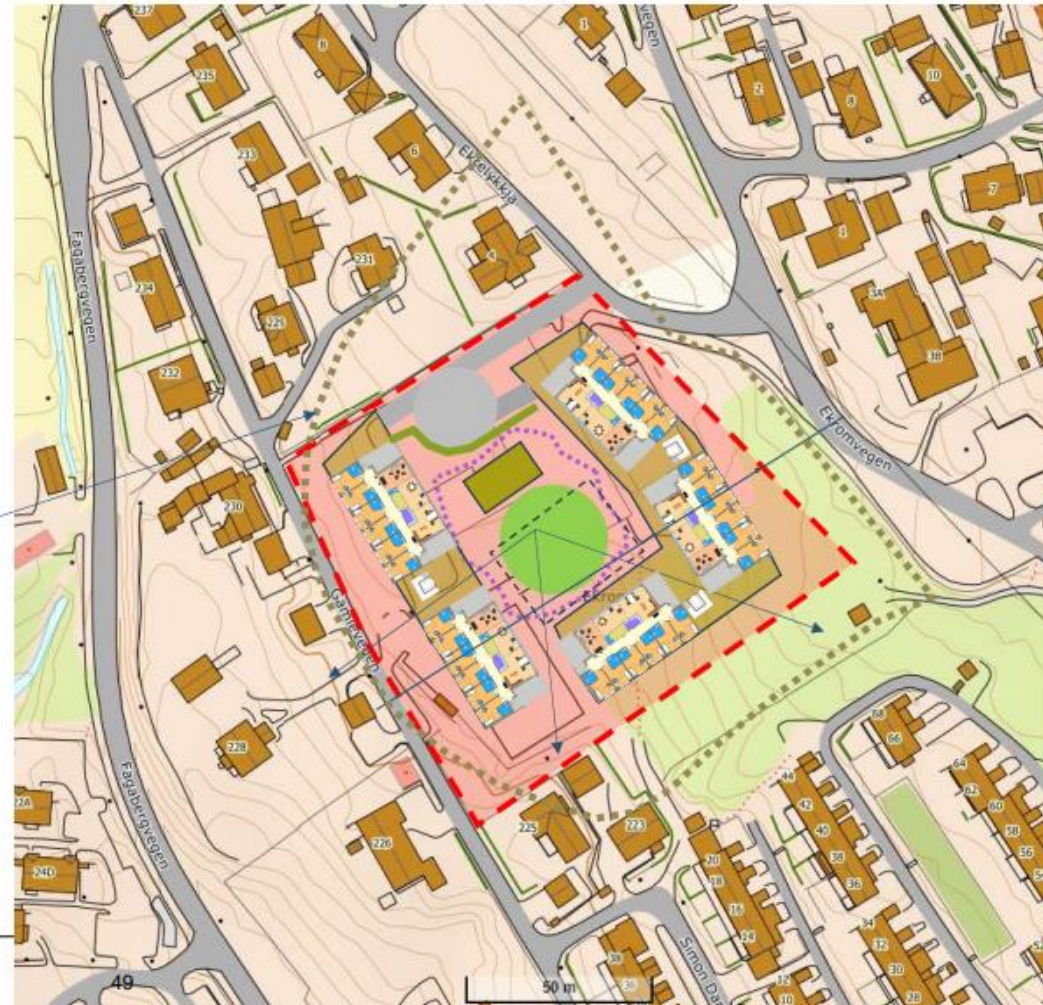
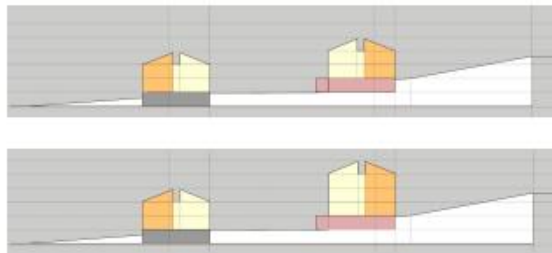
1. Samlokalisere hjemmetjenesten – 26 heldøgns omsorgsplasser. Konsekvenser for Skårsetlia BSS og Horsters Minde.
1. Lillehammer Helsehus – rehabilitering C-blokka, nytt bygg, ny etasje F-blokk. NB kjøkken!
2. Ekrom – mulig å bygge 60 – 72 HDO plasser. Regulerings sak.
3. Gartnerhagen – mulig å bygge 60 HDO plasser. Regulerings sak.
4. Annen tomt (minimum 18-20 mål) – eksempel Industrigata som LK eier. Nær Lillehammer helsehus, krever regulering.
5. Tomter som frigjøres som konsekvens av konseptutredninger
6. Behov ytterligere tomteareal 2033-2040?

Demenslandsby

- 5 to/tre-etasjes hus a 12 boenheter
  - 60 boenheter, potensiale til noen fler
  - Sammenhengende
    - Fellesareal
    - Personalareal
    - Parkering/prodkjøkken(??)
- under byggene

Tomteomriss Carpe Diem skissert inn

Gartnerhagen P-plass til sykehjem

- ▶ 2 etasjer:
  - ▶ 4 avd a 12 plasser = 48 plasser
- ▶ 3 etasjer:
  - ▶ 6 avd a 12 plasser = 72 plasser
- ▶ Avdelingsstørrelse større enn Husbankens anbefaling
- ▶ Fellesareal, stuer, personalareal i midten
- ▶ Parkeringskjeller ca 1400 m²
  - ▶ Antall plasser beror på bæresystem...
- ▶ Må omreguleres

Veien videre - neste fase

Neste fase/veien videre :

- **Barnehage og skole:** Behov for å avklare grunnprinsipp før detaljering gjennom konsekvenssaker
- **Heldøgns omsorg:** Behov for å komme i gang med detaljering gjennom konsekvenssaker for valgt tjenesteprofil
- **Summen av identifiserte investeringsbehov** kan *ikke* håndteres innen én økonomiplanperiode. Nødvendig med langsiktig drifts- og investeringsplan (LDIP 2024-2040)
- **Konsekvenssakene** har usikkerhets- og risikoreduksjon om en vesentlig funksjon

LILLEHAMMER
KOMMUNE

?

98

